

Lietuvos nacionalinė
Martyno Mažvydo biblioteka

Vydūnas

Anotuotoji (bio)bibliografijos rodyklė
An annotated (bio)bibliography

1884–2018

Vilnius, 2024

Turinys | Contents

Pratarmė. <i>Tomas Petreikis</i>	7
Foreword by <i>Tomas Petreikis</i>	10
Vydūno gyvenimo ir kūrybos datos.....	13
<i>Dates of Vydūnas' life and creative activity</i>	15
1. Vydūno darbai.....	17
<i>Works of Vydūnas</i>	
1.1. Autorinės knygos ir atskiri leidiniai.....	17
<i>Authorial books and individual publications</i>	
1.2. Redaguoti ir sudaryti leidiniai.....	30
<i>Edited and compiled publications</i>	
1.3. Grožinė kūryba rinkiniuose ir periodiniuose leidiniuose.....	32
<i>Fiction in selections and serials</i>	
1.4. Dainų žodžiai renginių programose.....	45
<i>Lyrics in event programmes</i>	
1.5. Straipsniai rinkiniuose ir periodiniuose leidiniuose.....	59
<i>Articles in selections and serials</i>	
1.6. Vydūno atlikti vertimai.....	123
<i>Translations by Vydūnas</i>	
1.7. Natos.....	127
<i>Printed music</i>	
1.8. Muzikiniai garso įrašai.....	132
<i>Recorded music</i>	
2. Literatūra apie Vydūną visuomenėje ir kūryboje.....	134
<i>Literature about Vydūnas as a social and literary figure</i>	
2.1. Autorinės knygos ir straipsnių rinkiniai.....	134
<i>Authorial books and selections of articles</i>	
2.2. Biografinės, bendro pobūdžio publikacijos.....	144
<i>Biographical publications and publications of general nature</i>	
2.3. Filosofija ir pasaulėžiūra.....	184
<i>Philosophy and world outlook</i>	
2.4. Visuomeninė, kultūrinė ir švietėjiška veikla.....	201
<i>Social, cultural and educational activities</i>	

2.5. Tilžės lietuvių giedotojų draugija. Muzikinė ir teatrinė veikla.....	269
<i>The Tilsit Lithuanian Chanters Association. Musical and theatrical activities</i>	
2.6. Autorius ir redaktorius.....	309
<i>Author and editor</i>	
3. Vydūno gyvenimo, kūrybos ir atminties įprasminimas.....	328
<i>Monumentalisation of Vydūnas' life, creative work, and memory</i>	
3.1. Vydūno kūrybos atlikimas.....	328
<i>Performance of Vydūnas' works</i>	
3.2. Kūriniai Vydūnui.....	355
<i>Works devoted to Vydūnas</i>	
3.3. Pagarba, įamžinimas ir memorialai	363
<i>Paying homage, monumentalisation and memorials</i>	
3.4. Netekus Vydūno. Palaidojimas ir perlaidojimas	388
<i>Decease of Vydūnas. Burial and reburial</i>	
3.5. Visuomeninių organizacijų veikla.....	396
<i>Activities of public organisations</i>	
3.5.1. Vydūno fondas Čikagoje (įsteigtas 1952 m.).....	396
<i>Vydūnas Foundation in Chicago (established in 1952)</i>	
3.5.2. Vydūno fondo komitetas (Vokietija, įsteigtas 1953 m.)	410
<i>Committee for the Vydūnas Foundation (Germany, established in 1953)</i>	
3.5.3. Vydūno draugija (Vilnius, įsteigta 1988 m.).....	411
<i>Vydūnas Association (Vilnius, established in 1988)</i>	
3.5.4. Kitos Vydūno organizacijos	417
<i>Other organisations pertaining to Vydūnas</i>	
3.6. Vydūnui dedikuoti renginiai.....	419
<i>Events dedicated to Vydūnas</i>	
4. Ikonografija.....	461
<i>Iconography</i>	
4.1. Vydūno portretinės ir grupinės nuotraukos.....	461
<i>Portrait and group photographs of Vydūnas</i>	
4.2. Vydūno paveikslai, karikatūros, medaliai, skulptūros ir kiti meno kūriniai.....	470
<i>Pictures, caricatures, medals, sculptures and other artworks portraying Vydūnas</i>	
4.3. Vydūno leidinių reprodukcijos. Scenografijos, kostiumų eskizai.....	475
<i>Reproductions of publications about Vydūnas. Set design and costume sketches</i>	
Vydūno slapyvardžių ir vardų formos.....	476
<i>Variants of Vydūnas' pseudonyms and names</i>	
Asmenvardžių rodyklė.....	477
<i>Index of personal names</i>	
Vietovardžių rodyklė	502
<i>Geographical index</i>	

PRATARMĖ

Vilhelmo Storostos (vok. Wilhelm Storost, 1868–1953), žinomo Vydūno slapyvardžiu, dvasinio Mažosios Lietuvos vadovo, išskirtinio mąstytojo, filosofo, rašytojo, publicisto ir kūrėjo, pėdsakas mūsų kultūros istorijoje itin ryškus. Lietuvos Respublikos Seimui 2018-uosius paskelbus Vydūno metais Lietuva minėjo šio iškilaus kūrėjo 150-ąsias gimimo metines. Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą Vydūno metų minėjimo planą, parengė anotuojamąją (bio)bibliografijos rodyklę.

Personalinio turinio bibliografijos rodyklė suvokiama kaip asmens intelektualinio ir kūrybinio potencialo atspindys, apibendrinamoji ir vertinamoji išraiška. Ji atskleidžia kūrėjų ir visuomenės veikėjų veiklos formas ir priemones, liudija apie asmens žinomumą, jo idėjų sklaidą visuomenėje. Bibliografiniai tyrimai dažnai paskatina personologijos tyrimus. Bibliografai tyrėjams apibendrina jau esamus ir išryškina naujus tikslinės informacijos paieškos kelius.

Rodyklėje sutelkti 7235 bibliografiniai įrašai. Ji apima laikotarpį nuo 1884 m., kai Ragainės mokytojų seminarijos seminaristas V. Storosta, pasivadinęs Keliauninku, J. Skrioluku, J. Swirpliu ir Strazdeliu, paskelbė savo pirmuosius straipsnius ir grožinės literatūros kūrinius Tilžės laikraštyje „Nauja lietuviszka ceitunga“, iki 2018 m. Vydūnas ir jo kūrybinis palikimas per 135 metus įgavo didelę Mažosios ir Didžiosios Lietuvos kultūros jungties prasmę.

Pagrindinis bibliografijos rodyklės sudarymo principas – personalinis. Į rodyklę pateko Vydūno publikacijos ir publikacijos apie jį. Rodyklėje surinkti knygų, periodinių leidinių, straipsnių (periodinėje spaudoje ir knygoje), smulkiųjų spaudinių (renginių programos, skelbimai ir kt.), vaizduojamųjų leidinių (atvirukai, portretai), grafikos ir fotografijos kūrinių (periodinėje spaudoje ir knygoje), natų ir garso įrašų fizinėse laikmenose bibliografiniai įrašai. Elektroniniai išteklių ir rankraščiai neaprašyti. Į rodyklę autorinės Vydūno publikacijos įtrauktos be atrankos.

Aprašant publikacijas apie Vydūną taikytas vertinimo principas. Atrenkant publikacijas apie Vydūną, orientuotasi į mokslo ir kraštotyros poreikių visumą. Žinučių iki 1990 m. atranka laisvesnė, ypač išėivijos spaudos atžvilgiu. Griežčiau vertintos publikacijos apie Vydūną, pasirodžiusios po 1990 m. Spaudoje ir kitur esama labai daug fragmentiškų ir naujų duomenų nesuteikiančių paminėjimų, pateikti rodyklėje jie neduotų reikšmingos informacijos apie Vydūno gyvenimą ir kūrybą. Sudėtingesnius atrankos atvejus svarstė rengėjų kolektyvas.

Vydūno (bio)bibliografijos rodyklė rengta sisteminiu principu, sudarant sąlygas bibliografinių duomenis naudoti pakartotinai ir įvairiais formatais. Bibliografiniai įrašai sutelkti atvirosios prieigos Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) portale *ibiblioteka.lt*. Šių įrašų pagrindu suformuota leidinio struktūra ir įrašų pateikimo tvarka, parengtos pagalbinės rodyklės.

Bibliografinių įrašų grupavimą padiktavo tarptautinė ir nacionalinė personalinių bibliografijos rodyklių rengimo patirtis. Rodyklę sudaro keturios dalys: „Vydūno darbai“, „Literatūra apie Vydūną visuomenėje ir kūryboje“, „Vydūno gyvenimo, kūrybos ir atminties įprasminimas“ ir „Ikono grafija“.

Pirma dalis skirta Vydūno darbams: nurodoma autorinės knygos ir atskiri leidiniai, redaguoti ir sudaryti leidiniai, grožinė kūryba, dainų žodžiai renginių programose, straipsniai, vertimai, natos ir muzikos garso įrašai su Vydūno tekstais, jo komponuoti ir aranžuoti kūriniai.

Antroje dalyje sutelkta informacija apie Vydūną visuomenėje ir jo kūrybinę veiklą. Vydūnas buvo daugiaplanis kūrėjas ir kultūros veikėjas, todėl literatūrą apie jį sudėtinga klasifikuoti. Rengėjai išskyrė vyravusias temas ir pateikė temišškai susistemintą informaciją. Autorinės knygos ir straipsnių rinkiniai surinkti pirmame skyriuje. Bendro pobūdžio biografiniai kūriniai pateko į antrą skyrių. Atskiri skyriai

skirti Vydūno filosofijai, pasaulėžiūrai, visuomeninei, švietėjiškai, muzikinei, teatrinei, publicistinei ir leidybinei veiklai.

Trečia dalis skirta Vydūno gyvenimo, kūrybos ir atminties įprasminimui. Vydūnui buvo dedikuojami grožinės literatūros ir muzikos kūriniai, jis tapo literatūriniu personažu, rūpintis jam žinti kūrėjo atminimą, leisti kūrybą, tyrinėti biografiją, pargabenti jo palaikus į Lietuvą ir kt. Atskirai rodyklėje išryškinta Vydūno veiklai skirtų organizacijų (nuo 1952 m.) veikla. Šioje dalyje sutelkti ir Vydūnui dedikuoti renginiai (jubilių minėjimai, konferencijos, parodos, knygų pristatymai, radijo ir televizijos laidos, spektakliai).

Ketvirta dalis skirta Vydūno ikonografijai: apima atskiras iliustracijas periodinėje spaudoje, atvirukus ir albumus. Atrenkant iliustracijas iš periodinės spaudos orientuotasi į „Lietuvos bibliografijos“ serijoje C taikomą praktiką. Iliustracijos aprašomos kaip atskiros publikacijos tais atvejais, kai jos sudaro atskirą bibliografinį informacinį vienetą. Dažniausiai tai yra portretai, grupinės nuotraukos, meno kūrinių reprodukcijos, Vydūno gyvenimo vietų nuotraukos, karikatūros, spektaklių scenovaizdžių eskizai, ekslibrisai, Vydūno leistų leidinių antraštinių lapų ir viršelių faksimilės ir kt. Iliustracijos iš rodyklės 1–3 dalyse aprašytų leidinių pakartotinai neišrinktos ir neaprašytos.

Bibliografiniai įrašai parengti remiantis „ISBD: tarptautiniu standartiniu bibliografiniu aprašu“ (2013). Bibliografinio įrašo aprobuotasis kreipties elementas (autorius) rašomas originalia forma ir originaliais rašmenimis. Aprašuose laikomasi aprašomo teksto autentikos, išimtis – gotikiniu arba individualiu Vydūno raidynu pateikiamos antraštės iš dalies adaptuojamos šiais atvejais: ϱ rašmuo keičiamas į š, ž – z, ž ir ž – ž, β – sz. Kai periodinių leidinių pavadinimai sutampa, prie pavadinimo papildomai nurodoma leidimo šalis (užsienio leidiniams) arba miestas (Lietuvos leidiniams). Įrašai skyriuose ir poskyriuose grupuojami chronologine seka ir išdėstomi abėcėlės tvarka pagal autorių ar antraštę. Balsės a, q; e, e; i, i, y; u, u, ū eiliškumo principu lygiavertės. Tie įrašai, kuriuose autorius ar antraštė rašoma ne lotynų raidynu, o kita rašto sistema, sugrupuoti po įrašų lotyniškais rašmenimis. Išimtis taikoma tais atvejais, kai tapačios periodinių leidinių publikacijos skelbtos lietuvių ir kitomis kalbomis. Tada įrašai sujungiami vienas po kito, pirmiau pateikiant įrašą lietuvių kalba. Parengus leidinį spaudai atsiradus 7 naujiems įrašams jų sekos numeriai papildyti raide a.

Vydūno kūrinių ir literatūros apie Vydūną recenzijos, anotacijos, kritika, diskusijos ir tyrimai apie kūrinius ir veikalus grupuojami 1–3 dalyse po konkrečių bibliografiniu įrašu pateikiamame literatūros sąrašė.

Rengiant įrašų anotacijas orientuotasi į antraštės aiškumą ir skaitytojų interesus. Tikslinamosios nedidelės apimties anotacijos rašomos paantraštiniuose duomenyse. Platesnės anotacijos iškeliamos po įrašų atskiroje eilutėje. Anotuojami tik tie įrašai, kurių antraštės neinformatyvios ir vieta rodyklės struktūroje neleidžia susidaryti nuomonės apie publikacijoje dėstomą informaciją. Rengėjai siekė, kad skaitytojai iš antraščių ir anotacijų susidarytų aiškia pirminę nuomonę apie publikacijos turinį. Turinių susiję bibliografiniai įrašai susiejami nuoroda „Žr. įr.“

Rengėjai, įvertindami informacinį kontekstą ir bibliografų įdirbį metodiškai atrenkant monografinius, periodinius, smulkiuosius, vaizduojamuosius ir muzikinius leidinius, atliko plačios apimties bibliografinį tyrimą. Orientuotasi į *de visu* analizę, leidusią parengti anotacijas, klasifikuoti bibliografinę informaciją ir tinkamai aprašyti publikacijas. Leidinių neišlikus ar nesant prieigos retais atvejais spaudiniai aprašyti ir iš ne pirminių šaltinių.

Pagrindiniai bibliografijos rodyklės sudarymo informaciniai šaltiniai:

- 1) nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos leidiniai „Lietuvos bibliografijos“ serijos A („Knygos lietuvių kalba“, 1547–1905, 3 t.), B („Periodiniai leidiniai lietuvių kalba“, 1823–1940, 1 t.) ir C („Lietuviškų periodinių leidinių publikacijos“, 1832–[1919], 34 kn.), kontrolinis sąrašas „Knygos lietuvių kalba: 1918–1940“ (2 t., 13 sąs.) ir „Lietuvių išėvijos spaudos bibliografija, 1945–2000“ (2 t.);
- 2) valstybinės einamosios bibliografijos leidiniai „Knygų metraštis“ (1947–1956), „Spaudos metraštis“ (1957–1991), „Bibliografijos žinios“ (nuo 1992 m.), atvirosios prieigos „Bibliografinė Lietuvos periodinės spaudos straipsnių bazė (1994–2002 m.)“, Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas (nebeprieinamas atskirai nuo 2021 m., integrali portalo *ibiblioteka.lt* dalis);
- 3) skaitmeninio paveldo portalo *epaveldas.lt* vi-sateksčiai dokumentai, skaitmeninis JAV lietuvių išėvijos laikraščių archyvas (*spauda.org*), JAV interneto archyvas (*Internet Archive*), Rusijos nacionalinė elektroninė biblioteka (*Национальная электронная библиотека*), Latvijos nacionalinės skaitmeninės bibliotekos Periodikos portalas (*periodika.lv*);
- 4) mokslo darbuose ir publicistikoje cituoti, anotuoti ir aptarti šaltiniai, nuorodos į juos.

Vydūnas gimė ir gyveno Prūsijoje (nuo 1871 m. Vokietija), buvo šios šalies pilietis. Mažosios Lietuvos dvasinis lyderis bendradarbiavo ir buvo matomas vietos lietuvių ir vokiečių spaudoje. Vokiška spauda

beveik neprieinama Lietuvoje, nesama ir bibliografų įdirbio: šalies bibliotekose neišlikę periodinių leidinių komplektų arba išlikę neišsamūs, trūksta skaitmeninių išteklių. Vydūno palikimo tyrėjai daugelio šių leidinių neperžiūrėjo ir neįvedė į mokslo apyvartą. Todėl rodyklės rengėjams pavyko užregistruoti palyginti nedaug publikacijų vokiečių kalba. Tikėtina, kad ateityje susidarius palankesnėms tyrimų sąlygoms periodinės spaudos publikacijų apimtys didės ir bus atskleistos tęstiniuose nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos darbuose.

(Bio)bibliografijos rodyklėje prie bibliografinių įrašų publikacijų saugojimo vietos nenurodomos, todėl skaitytojams rekomenduojame leidinių paiešką atlikti šalies depozitinių bibliotekų fonduose ir minėtuose skaitmeniniuose paveldo archyvuose. Egzempliorių paieškai taip pat pravartūs nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos ištekliai, kuriuose pažymėtos tikslios spaudinių saugojimo vietos.

Skirtingose dalyse sukaupą bibliografinę informaciją sieja asmenvardžių ir vietovardžių rodyklės. Atskirai sudarytas Vydūno slapyvardžių ir vardų formų sąrašas. Pridedamas esminių Vydūno gyvenimo ir kūrybos datų sąrašas.

Rengėjai dėkoja Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių, Vilniaus universiteto, Kauno technologijos

universiteto, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto bibliotekoms ir Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejui, sudariusiems sąlygas susipažinti su saugomais leidiniais. Svarbus indėlis į šios (bio)bibliografijos rodyklės pasirodymą yra šviesaus atminimo Vydūno draugijos pirmininko dr. Vaclovo Bagdonavičiaus (1941–2020) dėmesys ir geranoriška pagalba svarstant rodyklės sudarymo klausimus. Atskirai dėkojame recenzentėms prof. dr. Aušrai Martišiūtei-Linartienei ir dr. Daivai Narbutienei, padėjusioms išgryninti leidinio turinį.

Vydūno (bio)bibliografijos rodyklė nebūtų atsiradusi be visuomenės dėmesio, ilgamečių ir sistemingų filosofinių, filologinių, teatrologinių ir muzikologinių tyrimų, todėl tikimasi, kad šis darbas bus naudingas Vydūno atminties puoselėtojams, jo palikimo ir asmens tyrėjams. Primintina, kad cituojant nacionalinės bibliografijos mokslo tiriamuosius darbus būtina laikytis akademinės etikos reikalavimų, keliamų mokslo darbų citavimui.

Informaciją apie pastebėtus netikslumus, kitas pastabas ir pasiūlymus prašytume siųsti adresu: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Gedimino pr. 51, LT-01109 Vilnius arba elektroniniu paštu nba@lnb.lt.

Tomas Petreikis

FOREWORD

Lithuania's cultural history boasts of a remarkable legacy left by Vilhelmas Storosta (the German variant is Wilhelm Storost; 1868–1953) known by the pseudonym Vydūnas, the spiritual leader of Lithuania Minor, an exceptional thinker, writer, publicist, and creator. 2018, the year of the birth of this prominent figure, was announced the Year of Vydūnas by the Seimas of the Republic of Lithuania on the occasion of his 150th anniversary. By implementing the plan for the commemoration of the Year of Vydūnas adopted by the Government of the Republic of Lithuania, the Martynas Mažvydas National Library of Lithuania has prepared an annotated (bio)bibliographic index.

A bibliographic index with biographical information is understood as a reflection of a person's intellectual and creative potential as well as an evaluative expression. It highlights forms and means of activities and attests to a person's profile and promotion of their ideas in society. Time and again, bibliographic research triggers personological studies: bibliographers generalise the existing and point out new ways of targeted information search.

The Index comprises 7,235 bibliographic records. It covers the time period from 1884, when the seminarian at the Ragnit Teacher Seminary Vilhelmas Storosta (who called himself Keliuaininkas, J. Skroliukas, J. Svirplys and Strazdelis) published his first articles and fiction works in the newspaper *Nauja lietuviszka ceitunga* published in Tilsit, to 2018, when Vydūnas and his creative legacy, over a period of 135 years, had significantly impacted the connection between the cultures of Lithuania Minor and the Lithuania Proper.

The main principle that was followed when preparing the Index was person related. The Index lists publications by Vydūnas and those about him. It contains bibliographic records for books, periodicals, articles (in periodicals and books), ephemera (event programmes, posters, etc.), graphic items (postcards and portraits), graphics and photography works (in periodicals and books), printed music, and sound recordings on physical media. The Index does not include e-resources and manuscripts. Authorial

publications by Vydūnas were entered without selection. Publications about Vydūnas were described by taking into account their value, and their selection was focused on the entirety of research and local history demands. As regards publications that appeared before 1990, a less selective principle was applied, especially concerning the press of expatriate communities. A more rigorous approach was applied toward publications about Vydūnas that appeared after 1990. There exist a significant number of fragmented items that do not provide any new data; if included into the Index, they would not give any important information about Vydūnas' life and creative activities. More complicated cases of the selection were discussed by the team of the Index's editors.

The Index was being prepared following the systematic principle: a way was made for bibliographic data to be reused and used in a variety of formats. The bibliographic records are available on the open access portal of the Lithuanian Integrated Library Information System (LIBIS) *ibiblioteka.lt*. These records provide the basis for the structure of the Index, order of the presentation of the records, and for the auxiliary indexes.

The categorisation of bibliographic records is based on the international and national experience of preparing personal bibliographic indexes. The Index has four parts: 'Works by Vydūnas', 'Literature about Vydūnas as a social and literary figure', 'Monumentalisation of Vydūnas' life, creative work, and memory' and 'Iconography'.

The first part is devoted to works by Vydūnas: authorial books and individual publications, publications edited and compiled by Vydūnas, fiction, lyrics in event programmes, articles, translations, printed music and recorded music with Vydūnas' texts as well as works composed or arranged by him.

The second part presents information about Vydūnas as a social and literary figure. Vydūnas was a multidimensional creator and social figure; therefore, the literature about him is difficult to be organised. The editors singled out the predominant

subjects and presented the structured information. Authorial books and selections of articles make up the first section, and biographical works of general nature, the second section. There are separate sections for Vydūnas' philosophy, world outlook, and social, educational, musical, theatre, publicistic, and publishing activities.

The third part is devoted to the monumentalisation of Vydūnas' life, creative work, and memory. There are fiction and musical works dedicated to Vydūnas; he has become a literary character; efforts were taken to monumentalise his memory, publish his legacy, study his biography, transport his remains to Lithuania, etc. The Index also provides information about organisations related to Vydūnas (starting with 1952) and events dedicated to him (anniversary commemorations, conferences, exhibitions, book presentations, radio and TV broadcasts, and performances).

The fourth part is devoted to Vydūnas' iconography: individual illustrations in periodicals, postcards and albums. The selection of illustrations from periodicals followed the practice applied in Series C of 'The Bibliography of Lithuania'. Illustrations are described as separate publications when they constitute a separate bibliographic informational item. In most cases, they are portraits, group photographs, reproductions of artworks, photographs of Vydūnas' places of residence, caricatures, set design sketches, ex librises, facsimiles of title pages, and covers of publications issued by Vydūnas, etc. Illustrations from publications described in Parts 1–3 are not reselected and redescribed.

The bibliographic records were prepared following the International Standard Bibliographic Description (2011). Authorised access points (author) are presented in their original form and script. Within descriptions, the authenticity of the described text is retained, except when titles written in Gothic script or in Vydūnas' individual script are partly adapted: the character *q* is replaced by *š*; *z*, by *z* or *ž*; *ž*, by *ž*; and *β*, by *sz*. When titles of periodicals are identical, the country of publication (in case of foreign periodicals) or the city/town of publication (in case of Lithuanian periodicals) is indicated next to the title. Within sections and subsections, records are arranged chronologically and presented in alphabetical order by author or title. The vowel characters *a*, *ą*; *e*, *ę*, *ė*; *i*, *į*, *y*; and *u*, *u*, *ū* are equivalent regarding their sequence. Records containing author name or title written in a script other than Latin are arranged after the records in Latin script. An exception was applied

when the identical publications from periodicals were both in Lithuanian and other languages. In such cases, the records are connected in succession with the record in Lithuanian preceding that in another language. After the Index was prepared for publication, 7 new records were included; their sequence numbers were supplemented with the letter 'a'.

Reviews and annotations of Vydūnas' works and the literature about him as well as discussions about works and their criticism are presented in the Index's parts 1–3 in a literature list after the appropriate bibliographic record. When preparing annotations of records, the focus was on the title's clearness and readers' interests. The qualifying small-size annotations are presented in other title information. Larger-size annotations are given after the record after a line break. Annotated are only those records the titles of which are non-informative and the position of which within the Index's structure does not clearly reveal the information presented in the publication. The editors' purpose was that titles and annotations would allow readers making clear initial judgement about the publication's content. Bibliographic records related by their content are linked by the reference 'See also'.

The editors, taking into account the informational context and all previous effort in the systematic selection of monographs, periodicals, ephemera, and graphic and musical items, carried out an extensive bibliographic study. The focus was on the *de visu* analysis, which allowed preparing annotations, organising bibliographic information and properly describing the publications. If a publication had not survived or there was no access to it, in rare cases they were described not from primary sources.

The main information sources of the Index are the following:

- 1) publications of the national retrospective bibliography: Series A ('Books in Lithuanian, 1547–1905', Vol. 3), Series B ('Lithuanian Serials, 1823–1940', Vol. 1), and Series C ('Publications of Lithuanian Periodicals, 1832–[1919]', Book 34) of 'The Bibliography of Lithuania'; the checklist 'Books in Lithuanian, 1918–1940' (Vol. 2 and Fasc. 13); and 'Bibliography of Lithuanian Exile Press, 1945–2000' (Vol. 2);
- 2) publications of the national bibliography: *Knygų metraštis* ('Book Chronicle') (1947–1956), 'Press Annals' (1957–1991), 'Bibliographical News' (since 1992), the open access *Bibliografinė Lietuvos periodinės spaudos straipsnių bazė, 1994–2002* ('Bibliographic database of publications

from Lithuanian serials, 1994–2002’) and the National Bibliographic Databank (not accessible separately since 2021; an integral part of the portal *ibiblioteka.lt*);

- 3) full-text documents on the digitised cultural heritage portal *epaveldas.lt*, the digital archive of newspapers of Lithuanians in the USA (*spauda.org*), the internet archive of the USA (*Internet Archive*), the National Electronic Library of Russia (*Национальная электронная библиотека*) and the periodicals portal of the National Digital Library of Latvia (*periodika.lv*);
- 4) sources cited, annotated and discussed in research works and journalistic publications, and references to them.

Vydūnas was born and lived in Prussia (since 1871, Germany) and was its citizen. This spiritual leader of Lithuania Minor engaged with the local Lithuanian and German press and was prominent in it. The contemporary press in German is almost absent in Lithuania, and there is no previous bibliographic effort: Lithuania’s libraries do not hold sets of periodicals or those which survived are not exhaustive and there is a lack of digital sources; a large number of these sources have not been reviewed and registered by investigators of Vydūnas’ legacy. For this reason, the Index lists comparatively few publications in German. Hopefully, the number of periodicals reviewed by investigators and reflected in continuing publications of the national retrospective bibliography will increase under more favourable conditions for research in the future.

There are no indications of storage locations next to bibliographic records, and, therefore, we recommend readers to carry out search within the deposit collections of Lithuania’s libraries and the above-mentioned digital heritage archives. Helpful for the search of copies are resources of the national

retrospective bibliography, which indicate exact storage locations.

Bibliographic information provided in the individual parts of the Index is linked by the index of personal names and the geographical index. There is a list of variants of Vydūnas’ pseudonyms and names as well as that of dates of Vydūnas’ life and creative activity.

The editors are thankful to the Wroblewski Library of the Lithuanian Academy of Sciences, the Vilnius University Library, the Library of the Kaunas University of Technology, the Library of the Institute of the Lithuanian Literature and Folklore, and the Lithuanian Theatre, Music and Cinema Museum, which enabled them getting acquainted with items preserved there. A significant contribution to the Index’s preparation was made by Dr Vaclovas Bagdonavičius of blessed memory (1941–2020), the Chairman of the Vydūnas Association. Our particular thanks are to the reviewers Prof. Dr Aušra Martišiūtė-Linartienė and Dr Daiva Narbutienė who helped refine the content.

This (bio)bibliographic index would not have appeared without the public attention as well as long-lasting and systematic philosophical, philological, teatrological and musicological studies; we, therefore, hope that it would be useful for cherishers of Vydūnas’ memory and investigators of his legacy and him as an individual. When citing national bibliography research works, it is compulsory to comply with the requirements of academic ethics for the citation of research works.

Please send the information about the observed inaccuracies as well as remarks and comments to *Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Gedimino pr. 51, LT-01109 Vilnius* or at the e-mail *nba@lnb.lt*.

Tomas Petreikis